

VERSLAG GOAB FIELDLAB SCHOOL EN OMGEVING

Datum: 16 februari 2023

Deelnemers vanuit gemeentes, onderwijs en kinderopvang:

Jelle Wytse de Boer	Leeuwarden
Suzanne van der Heide	Leeuwarden
Dachar Wills	Amsterdam
Brenda Roele	Amsterdam
Ruud Barnhoorn	Haarlem
Marloes Morijn	Haarlem
Janny Rijks-Lutke	Gorinchem
Gertrude Abbring	Amersfoort
Anja Pen	Almelo

en online / hybride:

Iris Offringa	Midden Groningen
---------------	------------------

Interview:

Brigitte Siezenis	Maastricht
-------------------	------------

Jorien Kuipers, programmaleider School en Omgeving vanuit OCW is aanwezig met name om te horen hoe aanwezig zijn en wat de rol van kinderopvang en gemeentes is en waar men tegen aanloopt.

Organisatie: [GOAB-consortium](#): Anja de Rooij (CED-Groep) en Wendy de Geus (Oberon)

AANLEIDING VOOR DE BIJEENKOMST

Tijdens dit zogenaamde “fieldlab” (benen op tafel sessie) wisselden we met elkaar van gedachten over welke bijdrage de gemeente, onderwijs en de kinderopvang kunnen leveren aan School en omgeving of wel de Rijke Schooldag. Wat zijn de ervaringen in samenwerking/afstemming als het gaat over aan een samenhangend aanbod voor doelgroepkinderen? Zijn er al praktijkvoorbeelden die gedeeld kunnen worden? Wat zijn positieve en wat kunnen negatieve gevolgen zijn? Wat zijn de kansen en wat de bedreigingen?

Professor Paul Leseman verzorgde een aftrap met een presentatie over wat we weten vanuit de wetenschap over de Rijke Schooldag en het pedagogisch-educatieve ecosysteem. Hij belichtte de groeiende sociale ongelijkheid, hybridisering van opvang en onderwijs en vanuit de wetenschap de effecten van buitenschoolse activiteiten gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling, en netwerksamenwerking. Zo kwam hij bij de 4

samenhangende uitgangspunten: kinderopvang, sociaal en emotioneel leren, democratisch burgerschap en interesse- en talentontwikkeling. Zet in op synergie, maak gebruik van wat er al is!

Dit vormde de kapstok voor de pitches van de deelnemers waarin zij de opzet van de Rijke schooldag, de activiteiten, de ervaringen en de vraagstukken benoemden. De invulling van de rijke schooldag is in de gemeentes op een geheel eigen wijze aangepakt, aansluitend op wat er al binnen de gemeentes plaatsvond, hoe de samenwerking al verloopt. Wij geven hieronder de positieve, bevorderende factoren, de zogenaamde parels en vervolgens de vele vraagstukken.

DE PARELS

- ✓ Analyse door een externe onderzoeker en aan de hand daarvan zijn de activiteiten geselecteerd
- ✓ Beoordeling plannen/aanvragen voor de gemeente door brede commissie (al dan niet met een expert en de gemeente erin)
- ✓ De middelen die de schoolbesturen krijgen voor rijke schooldag maken ze over naar de gemeente, zodat het onderdeel vormt van het bestaande gemeentelijke programma/beleid
- ✓ Gemeente als verbinder van partners (actieve ambtenaren)
- ✓ Gemeente is gaan sturen op scholen om hun onderwijstijd anders in te richten. Er staat nergens in de wet wanneer je de uren moet bieden. Ga uit van ontwikkeltijd (Ontwikkeltijd = onderwijstijd + opvangtijd) en ga samen met kinderopvang en maatschappelijke partijen in gesprek, dan kun je heel ander rooster krijgen. Leraar is expert in basisvaardigheden en moet zich daarop kunnen concentreren, niet ook muziek en sport geven. Dan heeft hij minder lestijd en verhoogt het werkplezier. En dat wordt het ook interessanter om in deze sector te werken
- ✓ Voortzetting van al lang bestaande samenwerking, initiatieven en inhoud zoals de vreedzame wijk.
- ✓ Betrokkenheid van alle partners
- ✓ Met elkaar een projectleider werven
- ✓ Snel begonnen met visievorming
- ✓ Denken vanuit doelen en niet alleen vanuit activiteiten: wat is onze stip op de horizon en wat moeten we daarvoor doen
- ✓ Kennisdelen, leren van en met elkaar
- ✓ Durven dromen, denken in kansen en gaan doen
- ✓ Betrokkenheid van jongeren als rolmodel (Triple Threat) [Triple Threat – We Are One Family](#)
- ✓ De kinderopvangorganisaties die meedoen denken in kansen en niet in bedreigingen
- ✓ Betrek de ouders erbij ihkv duurzaamheid, borgen en effectiviteit
- ✓ Onderdeel gemaakt van Gelijke Kansen beleid op basis van 30 interventies op gelijke kansenbeleid (naar Verweij Jonker 30 factorenmodel [Nieuw overzicht van factoren die samenhangen met kansenongelijkheid - Verweij-Jonker Instituut](#))
- ✓ Inzet van experts, zoals de cultuursector [Gorkums Nieuws presentatie G-Town, Gorinchem. - YouTube](#), inspireert en geeft wat ruimte in het personeelstekort in onderwijs en kinderopvang

VRAAGSTUKKEN

Regelgeving

- ✓ Afstemming tussen ministeries onderling (regelgeving kinderopvang en onderwijs en BTW).
- ✓ Omvang samenwerking. Hoe meer scholen hoe meer verdunning van budget. Begrenzing aantal partners om intensief samen te kunnen leren.

- ✓ Duurzame bekostiging: gaat rijke schooldag in 2025 over in integrale voorziening onderwijs, opvang, zorg?

Rol gemeente

- ✓ Gemeente krijgt geen financiën, waardoor het moeilijker is regie te nemen en het onderdeel laten zijn van het beleid wordt bemoeilijkt.
- ✓ Hoe kies je als ikc het juiste aanbod en hoe kun je daar als gemeente op sturen zonder te bepalen. Wat zijn zinvolle activiteiten.
- ✓ Heel veel verschillende plannen ingediend, hoe maak je de keuze.
- ✓ Op dit moment worden de activiteiten vooral door de school georganiseerd, nog niet echt met de omgeving of de wijk.
- ✓ Binnen de gemeentelijke organisatie speelt de verbindingsvraag ook. Je zou toe moeten naar 1 programma kansenbeleid, waar alle geldstromen samen komen, Rijke Schooldag, Onderwijskansen, sociale ontwikkeling, zorg in en om school. Niet versnipperd zoals nu gebeurt.
- ✓ Voorlopers zijn geselecteerd, maar de regeling doorbreekt bestaande samenwerking, en wijkgericht samenwerken: Nu krijgt bijvoorbeeld een school in de wijk subsidie en de andere scholen niet. Voorheen was het in veel gemeentes vooral een wijkgerichte aanpak en nu weer meer een schoolgerichte aanpak.. Het vraagstuk is hoe alles (weer) te verbinden.
- ✓ Hoe voorkom je segregatie. Niet elke school doet mee in de wijk. Je wilt graag een mix van kinderen bereiken. Er zijn al scholen die eigen oplossingen verzinnen en ook kinderen van andere scholen willen laten meedoen met de activiteiten die in het kader van rijke schooldag worden ontwikkeld, maar officieel mag dat niet.

Rol/positie bso

- ✓ Hoe kun je rijke schooldagactiviteiten ontwikkelen zonder dat de bso zijn verdienmodel verliest.
- ✓ De wet- en regelgeving zoals de BKR en veiligheidsregels bij activiteiten buiten de bso zijn een puzzel.
- ✓ Het gaat om gelijkwaardigheid van onderwijs en kinderopvang. Maar bij school en omgeving lijkt het er om te gaan dat het onderwijs activiteiten gaat organiseren. Onderwijs heeft immers de aanvraag gedaan met de lokale coalitie en ontvangt de financiën? Hoe kan kov een gelijkwaardige partner zijn van de scholen? Bijvoorbeeld door 1 plan per ikc te vragen
- ✓ Kracht van bso gebruiken: expertise!
- ✓ Hoe haal je activiteiten in de bso voor kinderen die niet naar de bso gaan. En hoe activiteiten vanuit de bso bezoeken?
- ✓ Regionale kinderopvang partij loopt tegen verschillen tussen gemeenten aan in de aanpak rond School en omgeving.

Voorschools

- ✓ Voorschools is niet aangehaakt. Er kan een aanbod ontstaan naast vve. In de verrijkte schooldag kunnen scholen binnen de coalitie eigen keuzes maken, zoals taalgroepen peuters-kleuters, iets wat binnen vve zou kunnen plaatsvinden. Hoe kan dit aanbod weer worden verbonden en geïntegreerd?
- ✓ In Amersfoort is er de mogelijkheid om activiteiten voor kinderen tot 4 jaar te organiseren via ABC en dan een doorgaande lijn te creëren voor kinderen vanaf 4 jaar, die wordt betaald uit de subsidie School en omgeving.

Rol po

- ✓ Scholen – ook de VO scholen - zijn heel intern gericht, hoe zorg je ervoor dat ze gaan delen.
- ✓ Soms zijn bestaande activiteiten waar in een coalitie op wordt voortgebouwd binnen schooltijd en dat mag binnen de regeling niet.
- ✓ Elke school maakt eigen plan, varieert enorm.

- ✓ Scholen die al aan naschoolse activiteiten deden vinden het lastig omdat ze het nu in het programma van de Rijke Schooldag moeten omvormen.

Rol vo

- ✓ Op middelbare scholen zijn niet altijd naschoolse activiteiten mogelijk. In een gemeente is voor de VO-scholen afgesproken dat zij de rijke activiteiten kunnen aanbieden tijdens de niet-gebonden uren. Dat zijn mentoruren, tussenuren, pauzes e.d. De VO-scholen hebben vaak voor (een deel van de leerlingen) les tot 16.00 uur of zelfs tot 17.00 uur. Dan is het niet meer mogelijk om naschoolse activiteiten te organiseren.

Rol so

- ✓ Kinderen in het speciaal onderwijs ook mee laten doen. Alleen is er nauwelijks bso-plus, aanbod na schooltijd voor deze kinderen. Er zijn al personeelstekorten, het vraagt een andere BKR en ook andere vaardigheden en expertise dan de reguliere bso. Hierdoor zijn de kosten ook hoger.

Beschikbaarheid externe partijen

- ✓ Externe partijen worden door veel scholen op hetzelfde moment gevraagd, na schooltijd.
- ✓ Er is een beperkt aantal geschikte personen voor het aanbod van de activiteiten. Lang niet iedereen kan goed omgaan met de doelgroep.

Kinderen

- ✓ Hoe betrek je de kinderen bij aanbod op school zodat ze meer eigenaarschap hebben en meer motivatie.
- ✓ Samen met kinderen kijken wat er nodig is in een wijk.